

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 17. XII grudnia 2014 r.

V.7013.92.2014.AA

Pan

BARTOSZ ARŁUKOWICZ

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Ze skarg obywateli oraz informacji kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich, a także wyników kontroli Najwyższej Izby Kontroli¹ wynika, że oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia wprowadzają okresowo listy oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na zaopatrzenie w wybrane wyroby medyczne wydawane na zlecenie. Praktyka w tym zakresie oddziałów Funduszu, sprowadzająca się de facto do ograniczania dostępu do świadczeń gwarantowanych ze środków publicznych, nie znajduje oparcia w przepisach ustawowych. Praktyka ta prowadzi do nierównego traktowania świadczeniobiorców i nierównego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Tworzenie tego typu list oczekujących opiera się bowiem na niejasnych kryteriach, zarówno w zakresie tworzenia kolejek (rejestracji i ewidencji zleceń, doboru wyrobów medycznych i doboru świadczeniobiorców objętych ewidencją zleceń oczekujących na potwierdzenie), jak i realizacji zleceń (potwierdzania zleceń, skrócenia okresu oczekiwania w kolejce, doboru świadczeniobiorców korzystających z zaopatrzenia poza kolejnością).

Możliwość tworzenia w oddziałach wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia ewidencji zleceń oczekujących na potwierdzenie, w przypadku braku środków finansowych na realizację świadczeń, od 2004 r. przewidują zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ustalające postępowanie w sprawie zawarcia i realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie w

¹ Np. Informacja Najwyższej Izby Kontroli – Delegatura w Kielcach S/13/003 pt. "Prawidłowość działań Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w związku z wprowadzeniem systemu list oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na wybrane świadczenia zdrowotne (LKI – 4112-02-01/2013)

wyroby medyczne oraz warunki wymagane od świadczeniodawców. Obecnie, możliwość taką przewiduje § 12 ust. 8 zarządzenia Nr 90/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne (ze zm.).

Należy zauważyć, że warunki i zakres udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) oraz przepisy wydane na jej podstawie. Zgodnie z art. 5 pkt 37 tej ustawy, związane z procesem leczenia wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi, i środki pomocnicze - podobnie jak leki – zaliczone zostały do świadczeń zdrowotnych rzeczowych.

Według przepisów powołanej ustawy, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r., świadczeniobiorcy przysługują świadczenia gwarantowane z poszczególnych zakresów opieki zdrowotnej, a także do leków oraz zaopatrzenia w wyroby medyczne, na zlecenie osoby uprawnionej, oraz ich naprawy, o których mowa w ustawie o refundacji (art. 15 ust. 2 pkt 9), wyrobów medycznych dostępnych w aptece na receptę (art. 15 ust. 2 pkt 14) oraz wyrobów medycznych koniecznych do wykonania świadczenia zdrowotnego świadczeniobiorcy przyjętemu do szpitala lub innego przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (art. 35).

W myśl art. 40 powołanej ustawy, **zaopatrzenie w wyroby medyczne przysługuje świadczeniobiorcom na podstawie zlecenia albo recepty wystawionych przez lekarza lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego lub zlecenia albo recepty wystawionych przez pielęgniarkę lub położną, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696 ze zm.).** Także kontynuacja zabezpieczenia w wyroby medyczne przysługuje świadczeniobiorcom na podstawie zlecenia albo recepty wystawionych przez pielęgniarkę lub położną ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach określonych w ustawie o refundacji. Ustawa o refundacji, w art. 38 ust. 1, potwierdza, że świadczeniobiorcom przysługuje, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie w wyroby medyczne, na zlecenie osoby uprawnionej, oraz ich naprawa. **Ustawa o refundacji nie zawiera jednak przepisów pozwalających na tworzenie listy oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne wydawane na zlecenie, jak również nie upoważnia do uregulowania tej sprawy w drodze przepisów wykonawczych.**

Według przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, zaopatrzenie świadczeniobiorców w wyroby medyczne wydawane na zlecenie odbywa się na podstawie umów z podmiotami realizującymi czynności w zakresie zaopatrzenia w wyroby medyczne na zlecenie osoby uprawnionej, spełniającymi warunki do zawarcia umowy określone przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (art. 159 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 3 w związku z art. 5 pkt 41 lit. d). Przepisy tej ustawy nie mają natomiast zastosowania do zaopatrzenia świadczeniobiorców w wyroby medyczne wydawane na zlecenie osoby uprawnionej i ustawa ta stanowi, że tylko świadczenia opieki zdrowotnej w szpitalach i świadczenia specjalistyczne w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej są udzielane według kolejności zgłoszenia (art. 20 i następne).

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014, poz. 1648), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie niniejszej sprawy oraz podjęcie działań w kierunku uregulowania zasad tworzenia kolejek na wyroby medyczne zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami konstytucyjnymi. Oczekuję na informację w tej materii.

Z poważaniem

Anna Sypocińska